

www.achmazstore.ir

گامبیتی وزیر

THE QUEEN'S GAMBIT

نویسنده: والتر توپسی
مترجم: نیکی فرخوی

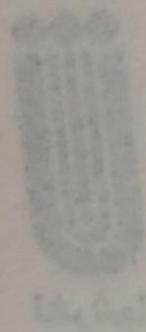

www.achmazstore.ir

سرشناسه	: تویس، والتر اس.، ۱۹۲۸ - ۱۹۸۴ م. Tevis, Walter S
عنوان و نام پدیدآور	: گامبی وزیر / نویسنده والتر تویس؛ مترجم نیکی فرخوی.
مشخصات نشر	: تهران: شما: بهجت، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۴۸۷ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-6517-34-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: The queen's gambit, 2016.
موضوع	: داستان‌های آمریکایی - قرن ۲۰ م.
موضوع	: American fiction -- 20th century
شناسه افزوده	: فرخوی، نیکی، ۱۳۶۵ - مترجم
رده بندی کنگره	: PS۳۵۵۵
رده بندی دیویی	: ۸۱۳/۵۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۰۴۴۳۱
وضعیت رکورد	: فیپا

شما

گامبی وزیر

نویسنده: والتر تویس

مترجم: نیکی فرخوی

ناشر: نشر شما با همکاری انتشارات بهجت

www.achmazstore.ir

طرح روی جلد: محمد شوقی سرخوش

صفحه آرا: مهدی رضوانی

ویراستار: سینا فولادوند

چاپ پردیس دانش

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹

شماره گار: برای مشاهده قیمت به روز این کتاب به سایت

achmazstore.ir مراجعه نمایید.

قیمت:

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۱۷۳۴-۸

دفتر توزیع نشر شما: تهران، خیابان میرزای شیرازی، شماره ۱۶۲

تلفن: ۸۸۹۹۹۰۷ - دورنگار ۸۸۹۴۱۱۴۶

نمایندگی فروش نشر شما: تهران، خیابان ولی عصر، دوراهی یوسف آباد، کتابفروشی بهجت، شماره ۱۹۷۸

تلفن: ۸۸۹۶۷۱۷۶ - دورنگار ۸۸۹۵۷۱۷۶

www.behjatbookshop.ir

www.behjatpublication.ir

Instagram: @Behjatbookshop

ترجمه کتاب را به آقای شاییل، مستخدم پرورشگاه
و به همه‌ی مستخدمین پرورشگاه‌ها و مدارس تقدیم می‌کنم.

مترجم

www.achmazstore.ir

فهرست

۹	پیشگفتار مترجم
۱۵	فصل اول
۵۵	فصل دوم
۸۹	فصل سوم
۱۲۹	فصل چهارم
۱۶۹	فصل پنجم
۲۰۱	فصل ششم
۲۱۹	فصل هفتم
۲۲۹	فصل هشتم
۲۶۳	فصل نهم
۲۸۹	فصل دهم
۳۰۹	فصل یازدهم
۳۳۹	فصل دوازدهم
۳۷۵	فصل سیزدهم
۴۱۵	فصل چهاردهم

پیشگفتار مترجم

کوئینز گامبیت (Queen's Gambit)^۱ یا گامبی وزیر به اصطلاحی در شطرنج گفته می‌شود که شطرنج‌باز یکی از مهره‌های خود را قربانی یا فدا می‌کند تا به نتیجه مطلوبی که می‌خواهد برسد. والتر توپس، نویسنده کتاب، با کمک گرفتن از زندگی استاد بزرگ‌ها شطرنج نظیر بابی فیشر، آناتولی کارپوف، بوریس اسپاسکی و با طرح واقعی مسابقات شطرنج به خلق داستانی شگرف می‌پردازد.

۹

شطرنج‌باز اعظم و حرکت گامبی وزیر در بازی شطرنج زندگی

www.achmazstore.ir
والتر توپس با تبحری استادانه دو صفحه‌ی شطرنج را در طول داستان برای خواننده باز می‌کند. یکی صفحه‌ی شطرنجی که خواننده در کتاب دنبال می‌کند و آشکار است و دیگری صفحه‌ی شطرنج پنهان، صفحه‌ی شطرنجی که همه‌ی ما بدون توجه به آن زندگی خود را پیش می‌بریم. صفحه‌ی شطرنج زندگی.
والتر توپس که خود شطرنج‌بازی قهار بود و با قواعد این بازی کاملاً آشنایی داشت با انتخابی هوشمندانه نام این کتاب را **گامبی وزیر** می‌گذارد چون با خواندن کتاب به ذهن خواننده این فکر تداعی می‌شود که استاد

---

۱ به انگلیسی در شطرنج به وزیر یا فرزین Queen می‌گویند.
Gambit در فرهنگ به معنی قربانی، مانور، ژست و حرکت حساب‌شده آمده است. در شطرنج به تاکتیکی گفته می‌شود که شطرنج‌باز یکی از مهره‌های خود را قربانی می‌کند تا روند بازی را به سود خود پیش برد و به نتیجه مطلوب و دلخواه دست یابد.

اعظم آفرینش با حذف، فدا کردن و یا قربانی مهره‌ای اساسی و مهم (در کتاب، مادر پیت است که داستان با مرگش شروع می‌شود.) همان شیوه‌ی حرکت گامبی را اجرا می‌کند مهره‌ای را حذف می‌کند تا نتیجه مطلوب یا دلخواه که سرنوشت هرانسانی است را بوجود آورد.

بعضی مواقع مهره‌ای که کم ارزش یا کم اهمیت به نظر می‌رسد (در بازی پیاده شطرنج) چنان نقش پررنگی در روند بازی شطرنج دارد که حذف آن غیرممکن است و در روند شطرنج زندگی پیت (الیزابت هارمن) کسی نیست جز آقای شاییل مستخدم پرورشگاه که از قضا جایش در زیرزمین پرورشگاه است. آقای شاییل، مهره کم ارزش و تیپا خورده جامعه، تاثیری ماندگار بر قهرمان داستان - پیت - می‌گذارد و از هیچ کمکی حتی ناچیز به او دریغ ندارد. نویسنده با خلق شخصیت شاییل می‌خواسته قهرمانی پنهانی معرفی کند؛ همان شخصیت‌های گمنامی که وقتی زندگی خیلی از قهرمانان و بزرگان تاریخ را مرور می‌کنیم رد پایشان را می‌بینیم.

افسانه‌ی شطرنج

در مورد تاریخ و سرچشمه بوجود آمدن شطرنج روایت‌های زیادی وجود دارد. قدر مسلم آن است که این بازی زیبا و فکری در ایران و یا هند که در روزگاران بسیار دور دارای فرهنگ مشترک بودند بوجود آمده است. بی شک زیباترین داستان از چگونه ساخته شدن شطرنج در شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی از زبان پیری دانا به نام شاهوی نقل شده است و روایت به این قرار است:

«پادشاهی در هند حکومت می‌کرد که همسری دانا داشت و از او پسری به نام گو، پادشاه می‌میرد و برادرش به جای او به پادشاهی می‌رسد و همسر برادر را به زنی می‌گیرد (مادر گو) و همسر از او هم صاحب فرزندی می‌شود به

نام طلحند و این پادشاه هم پس از مدتی از دنیا می‌رود و همسر پادشاه تا بزرگ شدن شاهزاده‌ها حکومت را در دست می‌گیرد. با بزرگ شدن شاهزاده‌ها، هر یک مدعی تاج و تخت می‌شوند و هر کدام برای خود وزیر، سپاه، اسب، فیل، خدم و حشم ... فراهم می‌کند. و سرانجام دو برادر در جنگی مقابل هم قرار می‌گیرند. گو که برادر بزرگتر بود و نیک اندیش، برادر کوچک را به صلح و تقسیم کشور دعوت می‌کند ولی طلحند برادر کوچکتر و بد سرشت قانع نمی‌شود و در جنگ همه‌ی سربازان، اسب‌ها و فیل‌های خود را از دست می‌دهد و در آخر طلحند سوار بر فیل مات و حیران شده از دیدن شکست جان می‌سپارد. گو با تابوت برادر به نزد مادر می‌رود و مادر داغ دیده او را سرزنش می‌کند و چگونگی کشته شدن طلحند را جویا می‌شود. گو وزیر دانشمند خود را مأمور می‌کند تا دقیقاً صحنه نبرد را برای مادر شرح دهد. وزیر که به زبان ساده نمی‌تواند مادر را قانع کند صفحه‌ی شطرنجی می‌سازد و جایگاه شاه، وزیر، اسب‌ها، فیل‌ها و ... را با دو رنگ سیاه و سفید برای هر دو شاهزاده مشخص می‌کند و بدین سان میدان نبرد را به روشنی برای مادر توضیح می‌دهد. «جالب آن‌که چنانچه حکیم ابوالقاسم فردوسی روایت می‌کند شطرنج در قدیم شامل یکصد خانه یعنی صفحه‌ی شطرنج ده در ده بوده و دو طرف شطرنج دو مهره به نام شتر نیز داشته‌است.

از آن پس بیستند بر شاه راه	رخ و اسب و فرزین و پیل و سپاه
ز اسب فکنده برو بسته راه	چپ و راست و پیش و پس در سپاه
شد از رنج و درماندگی شاه مات	چنین یافت از چرخ گردان برات
همی کرد مادر به بازی نگاه	پراز خون دل از بهر طلحند شاه
نشسته شب و روز پردرد و خشم	به بازی شطرنج داده دو چشم
بدین گونه بد تا چمان و چران	چنین تا سرآمد براو بر زبان

برنده شد ولی شاد نشد!

آیا کامپیوتر جای انسان را خواهد گرفت و آیا ماشین‌ها بر انسان مسلط خواهند شد. این‌ها پرسش‌های اساسی قرن بیستم و بیستم و یکم هستند یکی از عرصه‌هایی که زور آزمایی انسان و ماشین مقایسه شده است عرصه شطرنج است ذکر رویداد زیر قابل تعمق است.

روایت شده گری کاسپارف قهرمان نامدار و نابغه شطرنج جهان در اوج شهرت در اواخر دهه نود با رایانه‌ای به نام دیپ بلو (Deep Blue) که ساخته‌ی شرکت آی.بی.ام (I.B.M) بود مسابقه شطرنج می‌دهد و در اولین رویارویی برنده می‌شود. پس از مسابقه به خاطر این برد شادی سر می‌دهد. مدتی بعد شرکت IBM رایانه دیپ بلو را قدرتمندتر می‌کند و در مسابقه‌ای دیگر مجدداً کاسپارف پیروز می‌شود و همانند مسابقه قبلی شادی می‌کند. شرکت IBM با تغییراتی که در رایانه‌ی دیپ بلو انجام داد در آخر توانست کاسپارف را شکست دهد. کاسپارف بعد از شکست همانطور که ناراحت بود گفت: «کامپیوتر برد ولی شاد نشد.» بله رایانه با هوش مصنوعی توانست انسان را شکست دهد ولی شادی نکرد. زندگی فقط بردن و یا باختن نیست بلکه احساسات ما تاثیر بسزایی در زندگی‌مان دارد. به قول نیچه: "باید به دنبال شادی‌ها گشت، غم‌ها خودشان ما را پیدا می‌کنند."

درباره نویسنده

داستان نویسی که قهرمان داستانهایش قهرمان فیلم‌ها و سریال‌ها شدند

والتر تویس Walter Tevis (۱۹۸۴-۱۹۲۸ میلادی) شش رمان نوشته که از

میان آن‌ها چهار اثر تبدیل به فیلم و سریال شدند، این نشان می‌دهد

قهرمانان و شخصیت‌هایی که خلق کرده است به خوبی با مخاطب ارتباط

برقرار می‌کند. تویس قبل از نوشتن رمان گامبی وزیر رمان دیگری نوشت به نام

بیلیارد باز^۱، از این رمان فیلمی زیبا با بازی درخشان پل نیومن ساخته شد. فیلمی که همانند سریال "گامبی وزیر"^۲ در زمان خودش بسیار مورد علاقه مردم قرار گرفت. همچنین از دو رمان دیگر وی بنام‌های "مردی که به زمین سقوط کرد"^۳ و "رنگ پول"^۴ نیز اقتباس‌هایی سینمایی صورت گرفته است.

زمستان ۱۳۹۹

نیکی فرخوی

www.achmazstore.ir

---

1 The Hustler, 1959

2 The Queen's Gambit, 1983

3 The Man Who Fell to Earth, 1963

4 The Color of Money, 1984

فصل اول

بت خبر مرگ مادرش را از زنی که تخته شاسی در دست داشت شنید. روز بعد، عکس او در روزنامه هرالد لیدر^۱ چاپ شد. عکس در ورودی خانه‌ای خاکستری رنگ در محله میپل وود^۲ درایو^۳ گرفته شده بود. بت پیراهن کتان ساده‌ای به تن داشت. حتی آن زمان هم سرووضع ساده‌ای داشت. زیر عکس نوشته بود: الیزابت هارمن، کودکی که در تصادف دیروز جاده نیوسرکل^۴ یتیم شده است، آینده سختی پیش رو دارد. الیزابت ۸ ساله پس از این تصادف که دوگشته و چند مجروح برجا گذاشت، بی سرپرست مانده است. او در زمان حادثه در خانه تنها بود و لحظاتی بعد از گرفتن عکس از حادثه باخبر شد. مسئولین گفته‌اند که از او به خوبی نگهداری خواهد شد.

در پرورشگاه متان هوم^۴ ایالت کنتاکی روزی دوباره بت قرص آرام‌بخش می‌دادند. همین طور به بقیه بچه‌ها. به نظر نمی‌رسید بت از نظر روانی مشکلی داشته باشد. اما از خوردن قرص‌های کوچک خوشحال بود چون باعث می‌شد چیزی در اعماق وجودش آرام بگیرد و

---

1 Herald-Leader newspaper

2 Maplewood Drive

3 New Circle Road

4 Methuen Home

به او کمک می کرد تا ساعت های سختی را که مجبور بود در پرورشگاه باشد در عالم هیروت سر کند.

آقای فرگوسن قرص ها را در لیوان های کوچک کاغذی می گذاشت به بچه ها می داد. علاوه بر قرص سبز که برای تعادل روانی آنها بود، در قرص نارنجی و قهوه ای هم برای تقویت بدن به بچه ها می دادند. آنها می بایست برای گرفتن قرص ها در صف می ایستادند.

جولن قد بلندترین دختر پرورشگاه بود. ۱۲ سال داشت و سیاه پوست بود. روز دوم، بت در صف قرص ویتامین پشت سر او ایستاده بود. جولن برگشت و از بالا به او نگاه می کرد و با اخم گفت: "واقعا یتیمی، یا حرومزاده ای؟"

بت نمی دانست چه بگوید. ترسیده بود. چاره ای نداشت جز این که صبر کند تا به پنجره ای که آقای فرگوسن از آن قرص ها را می داد برسند. بت قبلا شنیده بود که مادرش به پدرش گفته بود "حرومزاده". اما معنی آن را نمی دانست.

جولن پرسید:

"اسمت چیه دختر؟"

"بت."

"مادرت مرده؟ بابات چطور؟"

بت به او خیره شده بود. کلمات مادر و مرده برای او غیر قابل تحمل بودند. دلش می خواست فرار کند اما جایی را برای فرار کردن نداشت.

جولن با لحنی که زیاد هم سرد و بی احساس نبود پرسید:

"کس و کارت مرده ان؟"

بت نمی توانست حرفی بزند یا کاری کند. وحشت زده در صاف ایستاده بود و فقط منتظر قرص ها بود.

***

"همتون یک مشت عوضی هستید."

این صدای رالف بود که در بخش پسرانه داشت فریاد می زد. بت وقتی در کتابخانه که پنجره ای روبه بخش پسرانه داشت نشسته بود صدای او را شنید. بت هیچ تصویر ذهنی از کلمه عوضی نداشت و برایش ناشناخته بود. اما از صداهایی که می شنید فهمید که رالف باید دهانش را با آب و صابون بشوید. این کار را قبلا با او هم کرده بودند چون گفته بود "لعنتی". مادرش دائما می گفت لعنتی.

آرایشگر بت را مجبور کرد کاملاً بی حرکت روی صندلی بنشیند. "اگه

تکون بخوری گوشت رو هم از دست میدی."

هیچ نشانه ای از مهربانی در صدای او وجود نداشت. بت تا جایی که می توانست آرام نشست، اما این که کوچک ترین تکانی نخورد برایش غیرممکن بود. زمان زیادی طول کشید تا آرایشگر موهای او را، مثل همه بچه های آن پرورشگاه، چتری بزند. او سعی کرد با فکر کردن به کلمه عوضی خودش را مشغول کند. تنها چیزی که می توانست تصور کند یک پرنده بود، شبیه به دارکوب. اما به نظرش اشتباه تصور می کرد.

آقای شایبل، سرایدار پرورشگاه، یک طرف بدنش چاق تر از طرف دیگر بود. یک روز معلم کلاس، بت را به زیرزمین فرستاد تا تخته پاک کن را تمیز کند. او در زیرزمین آقای شایبل را دید که روی یک چهارپایه فلزی کنار بخاری نشسته و روی یک تخته شطرنج سفید و سبز خم شده

THE QUEEN'S GAMBIT

WALTER TEVIS

«The Queen's Gambit» یا گامبی وزیر یکی از مهم‌ترین مجموعه حرکت‌های شطرنج است که در آن شطرنج‌باز به گونه‌ای بازی می‌کند که یکی از مهره‌های خود را قربانی می‌کند تا در موقعیت بهتری در بازی قرار بگیرد.

اگر به بازی شطرنج علاقه‌مندید این داستان فوق‌العاده برای شما نوشته شده است ولی اگر اینچنین نیست، داستان زندگی شگفت‌انگیز «الیزابت هارمن» را خواهید خواند. داستانی مهیج از گامبی و سایر تاکتیک‌ها در داستان که شما را با خود تا انتهای روح و روان دختری بی‌پناه ولی مستعد خواهد برد. داستانی که بر زندگی شما تأثیری عمیق به جا خواهد گذاشت.

سریالی فوق‌العاده با عنوان گامبی وزیر از این کتاب توسط شرکت «Netflix» ساخته شده است.

همچنین دو فیلم به یاد ماندنی «بیلیاردباز» ساخته‌ی رابرت راسن و «رنگ پول» ساخته‌ی اسکورسیزی با بازی ماندگار پُل نیومن نیز بر اساس دیگر رمان‌های این نویسنده ساخته شده است.

ISBN: 978-622-6517-34-8

9786226517348

انتشارات شما

انتشارات بهجت